

РЕШЕНИЕ

№ 56

гр. Варна, 10.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ, в публично заседание на трети април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Милен П. Славов

Членове: Петя Ив. Петрова
Мария Кр. Маринова

при участието на секретаря Олга Ст. Желязкова
като разгледа докладваното от Петя Ив. Петрова Въззивно гражданско дело
№ 20243000500086 по описа за 2024 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по в.гр.д. № 86/2024 г. по описа на Варненския апелативен съд е образувано по въззивни жалби на двете страни срещу съответни части от решение № 1/02.01.2024 г., постановено по гр.д. № 820/2022 г. по описа на Добричкия окръжен съд, както следва:

-По въззивна жалба на Прокуратурата на Република България, подадена чрез прокурор при ОП – Добрич, против решение № 1/02.01.2024 г., постановено по гр.д. № 820/2022 г. по описа на Добричкия окръжен съд В ЧАСТТА, с която Прокуратурата на Република България е осъдена да заплати на В. Н. К. сумата от 30 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди в резултат на неоснователно повдигнато спрямо ищеца обвинение по ДП-пр.пр. №10019/2017 г. по описа на Специализирано звено „Антикорупция“ към Софийска градска прокуратура, преобразувано впоследствие в ДП №39/2018 г. по описа на ОСлО при Окръжна прокуратура-гр.Добрич, пр.пр.№1387/2018 г. по описа на Районна прокуратура-гр. Добрич, за извършени престъпления по чл.293, ал.2, вр. ал.1 от НК, по чл.144, ал.3, вр. ал.1 от НК и по чл.143, ал.1 от НК, прекратено с влязло в сила постановление на Районна прокуратура - гр.Добрич поради това, че деянията не са били извършени и не съставляват престъпления, ведно със законната лихва върху горната сума, считано от 10.06.2021 г. до окончателното ѝ изплащане и прокуратурата е осъдена за разноски.

Прокуратурата е навела оплаквания за неправилност на решението на

окръжния съд в обжалваната му осъдителна част, като постановено в нарушение на процесуалните правила и на материалния закон и поради необоснованост, като е молила за отмяната му в тази част, евентуално за присъждане на обезщетение в по-нисък размер. Изложила е съображения, че: в противоречие с доказателствата по делото съдът неправилно осъдил ответника ПРБ да репарира вреди, които не са пряка последица от незаконно обвинение, а са възникнали в резултат на други увреждащи фактори като наличие на компроментирано здравословно и психично състояние у ищеца, предхождащо повдигнатите обвинения; липсвала категоричност по отношение на причината довела до арт. х., диагностицирана окончателно едва през 2020г.; съдът не изложил аргументи в насока конкретно относимите обстоятелства, определящи постановения размер на обезщетяването, както и че същият е завишен; при определяне размера на обезщетението съдът не съобразил, че спрямо ищеца е била наложена най-леката мярка за процесуална принуда “подписка“ и тя не е въздействала съществено върху интензитета на претърпените негативни изживявания, и не е ограничила правата му, като напротив той работел като адвокат, оглавявал изборна листа в гр.Д. на ПП „Б. в.“, изнасял лекции пред студенти, т.е. опровергано било твърдението му за изолация и тежко депресивно състояние, и за вреди от уронване на авторитета му в сочения от него мащаб, и в този смисъл и приетият от съда размер бил завишен; при липса на доказателства за уронване на доброто име на ищеца чрез широк обществен или медиен отзвук, това обстоятелство било преценено от съда в насока завишаване размера на обезщетението; присъденото обезщетение се явявало прекомерно и с оглед кратката продължителност на наказателното производство, и приключването му само на досъдебна фаза.

Въззиваемият не е подал отговор на тази въззивна жалба.

-По въззивна жалба на В. Н. К. против решение № 1/02.01.2024 г., постановено по гр.д. № 820/2022 г. по описа на Добричкия окръжен съд В ЧАСТТА, с която е отхвърлен искът му за заплащане на обезщетение на неимуществени вреди за горницата от 30 000 лв. до 100000 лв. Въззивникът е сочил, че в обжалваната част решението е неправилно поради допуснати нарушения на материалния закон (чл.52 ЗЗД) и необоснованост, като е молил за отмяната му в същата част и за уважаване на иска до пълния му размер от 100 000 лв., ведно със законните лихви от датата на увреждането 10.06.2021 г. до окончателното му изплащане. Изложил е, че: присъденото обезщетение не е съобразено напълно с конкретните обстоятелства на случая и е немотивирано занижено, предвид че наказателно производство се е отразило крайно негативно на психиката му, и на нормалното му житейско функциониране като негативните изживявания са били подсилени от високата му позиция в обществото преди наказателното производство, и усещането за накърнени чест, достойнство и авторитет е било значително по-силно в сравнение с обичайните преживявания при други хора с подобна ситуация (дългогодишен служител на МВР, заемал отговорни постове, пряко

ангажиран в борбата с престъпността); При определяне размера на обезщетението първоинстанционният съд подценил: увредената психика на ищеца и въздействието на незаконния акт върху здравето му; хронифициране на психичното състояние; че психотравмата не може да бъде излекувана, продължава и ще продължи до края на живота му; личността на увредения и обстоятелството, че той е известна фигура в обществото на регионално и национално равнище; ограничаването на правото му на свободно придвижване за повече от 3 години и 8 месеца с мярката за неотклонение „подписка“; неразумният срок на наказателното производство; разгласяването на обвинението в средствата за масова информация и липсата на информиране на обществеността за прекратеното производство съгл. чл. 11, ал.2 ЗОДОВ, и продължаване нанасянето на вредите;

Насрещната страна не е подала отговор на въззивната жалба.

Въззивните жалби са подадени в срок от страните срещу неизгодните за всяка от тях част от първоинстанционното решение, редовни са и допустими.

Решението на окръжния съд не е обжалвано в частта на отхвърлянето за претенцията за присъждане на законна лихва върху главницата от 30 000 лв. за периода от 13.11.2020 г. до 09.06.2021 г. вкл.

В съдебно заседание пред настоящата инстанция всяка от страните – ищецът лично, а ответникът Прокуратурата на РБ - чрез прокурор А., са поддържали въззивните си жалби като въззивникът К. е претендирал заплащане на разноските за държавна такса във въззивното производство.

Съдът на осн. чл. 269 от ГПК, след като извърши служебна проверка, намира обжалваното решение за валидно и допустимо, а след преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Производството пред окръжния съд е било образувано по искова молба на В. Н. К. срещу Прокуратурата на Република България за осъждане на ответника да заплати на ищеца сума в размер на 100 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди в резултат на неоснователно повдигнато спрямо ищеца обвинение по ДП-пр.пр. №10019/2017 г. по описа на Специализирано звено „Антикорупция“ към Софийска градска прокуратура, преобразувано впоследствие в ДП №39/2018 г. по описа на ОСЛО при Окръжна прокуратура-гр.Добрич, пр.пр.№1387/2018 г. по описа на Районна прокуратура-гр.Добрич, за извършени престъпления по чл.293, ал.2, вр. ал.1 от НК, по чл.144, ал.3, вр. ал.1 от НК и по чл.143, ал.1 от НК, прекратено с влязло в сила постановление на Районна прокуратура - гр.Добрич поради това, че деянията не са били извършени и не съставляват престъпления, ведно със законната лихва върху горната сума, считано от 13.11.2020 г. до окончателното ѝ изплащане.

Прокуратурата на Република България е оспорила иска и е настоявала за отхвърлянето му.

Установено е със събраните доказателства (и по тези факти няма спор между страните), че на 28.09.2017 г. с постановление на прокурор при Специализирано звено „Антикорупция“ при СГП ищецът В. Н. К. (на * години към тази дата) е привлечен като обвиняем по досъдебно производство, прокурорска преписка №10019/2017 г. по описа на СГП (образувана по обвинение срещу бившия депутат Ж. М.) за това, че на неустановена дата през 2015 г. в гр.Д. подбуждал Д. П., Д. Д. и Ат. Ат. в качеството им на вещи лица по назначена от ОС-Добрич тройна трасологична експертиза да извършат престъпление по чл.291 от НК /да дадат пред съд писмено невярно заключение/-престъпление по чл.293, ал.2, вр. с ал.1 от НК, за което се предвижда наказание „лишаване от свобода“ до три години; на 19.09.2017 г. в гр.Д. се закарал с убийство на Т. Тр. Ат., ако свидетелства срещу Ж. М.- престъпление по чл.144, ал.3, вр. с ал.1 от НК, за което се предвижда наказание „лишаване от свобода“ до шест години; на 01.11.2015 г. в гр.Д. принудил Д. Св. Ст. и К. Г. К.-автоконтрольори в сектор „Пътна полиция“ при ОДМВР-Д. да извършат нещо противно на волята им-да не санкционират водач на микробус за нарушение по ЗДВП, като не му съставят акт или фиш и да го освободят от последствия, като злоупотребил с властта си като директор на ОДМВР-Д.-престъпление по чл.143, ал.1 от НК, за което се предвижда наказание „лишаване от свобода“ до шест години. Със същото постановление на обвиняемия К. е взета мярка за неотклонение „подписка“, като същият е задължен да не напуска местоживеенето си без разрешение на съответния орган и да се явява при призоваване, като неизпълнението на горното задължение влече замяна на мярката с по-тежка по реда на НПК. Постановлението е предявено и връчено лично на ищеца В. Н.К. на 02.10.2017 г. На същата дата /02.10.2017 г./ е проведен разпита на обвиняемия К.. С постановление от 02.07.2018 г. на СпП наказателното производство е разделено, като в ново досъдебно производство са отделени материалите по обвинението на В. Н.К., те са изпратени по компетентност на Районна прокуратура-гр.Добрич и по тях е образувана пр.пр.№ 1387/2018 г. на ДРПр, респ.ДП №39/2018 г. по описа на ОСлО при ОП-Добрич. По ДП №39/2018 г. по описа на ОСлО при ОП-Добрич са извършени следните процесуални действия: разпит на обвиняемия К. на 30.07.2018 г.; предявяване материалите от проведеното разследване на 20.05.2020 г.; ново предявяване на разследването на обвиняемия К. - 12.10.2020 г.; Наказателното производство срещу В. К. е прекратено с постановление от 13.11.2020 г. на прокурор при Районна прокуратура-гр.Добрич поради това, че не са събрани достатъчно доказателства за извършване на деянията, за които В. К. е бил привлечен като обвиняем. Прекратителното постановление е обжалвано от Т. Тр. Ат. и с определение №56/19.03.2021 г. по ЧНД №1117/2021 г. на Районен съд-Варна е потвърдено в една част (в частта на прекратяването относно престъплението по чл.144, ал.3, вр.ал.1 от НК, от което за пострадад се е считал жалбоподателят Ат.), а в останалата част (срещу прекратяването на производството по останалите две престъпления по чл.293, ал.2, вр. с ал.1 от

НК и по чл.143, ал.1 от НК, за които е повдигнато обвинение на В. К. и по които жалбоподателят няма качеството на пострададал), жалбата на Ат. е приета за недопустима и е оставена без разглеждане. Определението на ВРС е потвърдено изцяло с определение №256/10.06.2021 г. по ВЧНД №488/2021 г. на Варненския окръжен съд, влязло в сила на 10.06.2021 г. Наказателното производство спрямо ищеца е продължило през периода от 28.09.2017 г. до 10.06.2021 г., т.е. в рамките на 3 години и почти девет месеца.

Установено е също така, че към датата на обвинението, ищецът В. К. е с образователна и научна степен „доктор по наказателно право“, работел е като адвокат и преподавател в Юридическия факултет на В. св. ун. „Ч. Хр.“ като хоноруван преподавател през учебните 2016/2017 г. и 2017/2018 г., от 08.10.2018 г. той е бил „гост-преподавател“ по трудов договор, а от 01.12.2020 г. – „гл. ас., висше училище“ по професионално направление „Н. с.“. Преди това той е работил в системата на МВР около * години: от 15.02.1995 г. – разузнавач в сектор „Ик. п.“ при РДВР- гр.Д.; от 05.04.2000 г. - „Началник група „Държавна администрация, фондации, обществени организации, финансово-кредитна, застрахователна дейност, контрабандно-валутни престъпления и митници““ в сектор „Ик.“; от 16.12.2005 г. – е бил на длъжност „Началник сектор „Ик. п.““ при РДВР-Д.; от 09.04.2015 г. временно е бил преназначен за срок от една година за директор на ОД на МВР-Д., а от 25.06.2015 г. до пенсионирането му поради придобиване право на пенсия при условията на чл.69 от КСО на * г. К. е бил директор на ОД на МВР-Д.. Горното сочи, че работата на ищеца в МВР е дългогодишна, възходяща и това е оценка за високи професионални и морални качества, като К. е не само човек с чисто съдебно минало, но и с много голям професионален опит, с дългогодишни успехи в борбата срещу престъпността, със знания и голям научен и практически опит, с успешна преподавателска дейност във висше училище, уважавана личност и авторитет в средите, в които работи и живее и сред младите хора в университета, където преподава.

Наказателното производство срещу ищеца е предизвикало изключително голям медиен интерес, отразявано е периодично в пресата, в интернет сайтове на различни телевизии и електронни медии (със заглавия „Бивш полицейски шеф с обвинения „С.““; „Бивш полицейски шеф привлечен като обвиняем“, „Прокуратурата с обвинение срещу бивш полицейски шеф заради „С.““, „Бившият директор на МВР – Д. В. К. – поредният обвиняем по „С.““, „Прокуратурата повдигна обвинение на бившия директор на МВР -Д. В. К.“, „Бившият директор на полицията в Д. В. К. с обвинение“, „Спецзвено „Антикорупция“ обвини ексшеф на ОДМВР-Д. в заплахата за убийство към основен свидетел за аферите на Ж. С.“, „Обвиниха ексшеф на полицията в Д. 1,5 г. след като го засекли да заплашва с убийство“ и много други), вкл. с огласяване на имената му и публикуване на негови снимки, с изнасяне на подробности за повдигнатите му обвинения, и за действията на прокуратурата в тази връзка, както и с данни, че информацията е достоверна и почерпена от „държавното обвинение“, „прокуратурата“, от изявления на говорителя на

Главния прокурор. Това означава, че Прокуратурата не само е повдигнала и поддържала незаконното обвинение, но и е предоставила общодостъпна и подробна информация за него и така е способствала за разгласяване на обвинението и за широкото му негативно обсъждане в обществото и за притесненията, неудобствата и стреса от представянето на ищеца като престъпник и дискредитирането му.

Негативните емоционални преживявания на ищеца са доказани с показанията на свидетелите Сн. Н. К. (съпруга на ищеца), П. Д. М. и Р. М. М. (негови близки приятели). Според свидетелката Сн. К., в първия момент съпругът ѝ - ерудиран човек, с висше образование, доктор по право, преподавател в университет, човек с развито чувство за чест и достойнство, изпаднал в тотален стрес при повдигане на обвинението срещу него и обявяването му пред цяла България за престъпник. Изпаднал в депресия, не искал да излиза навън, да се среща с приятели, не можел да спи по цели нощи, пиел лекарства за това (и до настоящия момент също), не искал да става от леглото, вдигал кръвно. Преди обвинението той бил весел човек, често излизали по заведения, на разходки, но след обвинението се затворил, излизали рядко, предимно вечер, за да няма хора по улиците, притеснявал се от срещи с познати и мислел, че всички го смятат за престъпник. Хората продължавали да го търсят, но той нямал желание да работи адвокатската си работа. Потърсил помощ от психиатър, но свидетелката му купувала лекарствата заради притесненията от разпознаваемостта му в грда. Поуспокоил се след приключване на наказателното производство, но не напълно и при напомнянето му изпадал в депресивни състояния. Изпитвал притеснения, стрес и неудобство при преподавателската си дейност в университета, тъй като студентите бързо намирали информацията за обвинението му в телефоните си и знаели за него, а той им преподавал именно в насока на борбата с престъпността. Все за негативните преживявания на ищеца са и данните, изнесени от свидетелите П. М. и Р. М. . Според тях, ищецът станал затворен, не искал да излиза, отказвал дела като адвокат, не ходел в кантората си, ограничил срещите си с приятели, паднал духом. Доброто му име в обществото било опетнено, а градените с години чест и достойнство – сринати. Притеснявал се пред студентите си, изпитвал срам да погледне хората в очите, движел се по безлюдни улички, за да избягва срещи и контакти с познати, не бил същият уверен човек. Показанията на свидетелите са еднопосочни, детайлни, взаимно допълващи се, дадени са от близки на ищеца хора, които го познават (включително от съпругата му), имат преки и непосредствени впечатления за живота му преди, по време и след обвинението, и са житейски логични, поради което съдът напълно ги кредитира.

Доказано, с приетата по делото комплексна съдебно-психиатрична и психологична експертиза, изготвена от вещите лица Р. Б. /психиатър/ и Д. П. /клиничен психолог/ е, че внезапното привличане на ищеца като обвиняем през септември 2017 г. е изиграло ролята на масивна психотравма, отклонила

сериозни промени в психичното му състояние, като той изпаднал в състояние на стрес, преминал в дистрес със сомато-вегетативни симптоми, и предизвикало разстройство от голямата група психогенни психични разстройства-реакция на тежък стрес с разстройства на ад. - п. стр. р.. При ищеца не са установени психопатологични отклонения, които да говорят за психично заболяване в тесен клиничен смисъл. Стресът при ищеца е бил с голям интензитет и при него се касае за най-сериозното и продължително разстройство от групата на „Реакция на тежък стрес с разстройства на ад.“ Според вещите лица при К. не може да се очаква отзвучаване на всички симптоми и пълно възстановяване на психичното му състояние преди психотравмата, и при него вече се наблюдава тенденция на хронифициране на психическото състояние, дължащо се на личностовите му характеристики (изразени личностови черти на шизоидност /абнормени засилени изразени черти на личността, свързани с предпочитание към самостоятелни дейности, които не са свързани с други хора/, ананкастност /прекомерно отдаване на професионалната дейност, склонност към перфекционизъм и акцент върху детайлите/ и повишена личностова тревожност /тревожно напрежение в междуличностните отношения, избягване на контакти поради страх от отхвърляне,отблъскване/). Според поясненията на вещите лица в съдебно заседание, към момента на изготвяне на експертизата, ищецът продължава да преработва тревожно преживяната психотравма, не се е освободил от въздействието ѝ, досега е налице свръхценна разработка на събитието, а в актуалното психическо състояние липсва вътрешно равновесие и преобладава депресивният фон на преживяванията с данни за продължаващи нарушения на съня, чувство за постоянно напрежение, симптоми на избягване на теми, разговори, места и действия, напомнящи за травматичното събитие. Заключение на вещите лица е пълно, компетентно и обосновано, не е оспорено от страните, и се кредитира напълно от съда. Поставената диагноза кореспондира и на данните в медицинската документация на ищеца от 2020 г., (амбулаторни листове №708/01.10.2020 г. и №783/29.10.2020 г., издадени от психиатър д-р Ж. Н.), според които в хода на неприключилото наказателно производство на ищеца е била поставена диагноза „п. стр. р.“ и той е бил лекуван за това (в тази насока са приложените рецепти). Свидетелските показания в тази връзка, медицинската документация и заключението на вещите лица доказват връзката между незаконното обвинение, стреса от това и настъпилото п. стр. р. у ищеца, както и неговото хронифициране (че същото няма да отшуми с времето).

Установено е по делото със заключението на вещото лице доц.д-р Ант. К. по съдебномедицинската експертиза, че ищецът страда от арт. х., диагностицирана през 2020 г. (в тази насока и медицинската документация - амбулаторни листи №3808/01.10.2020 г. и №4281/26.10.2020 г.) с начало (според анамнезата, снета по данни на ищеца) през 2017 г. Категорична връзка между незаконното обвинение и началото на заболяването не може да се изведе, според посоченото от вещото лице, включително и заради възраст,

и наследствена обремененост. Категорично, обаче производството е оказало влияние върху заболяването в насока на влошаването му, като стресът и тревожността (по правило рискови фактори за възникване на болестта) влияят негативно върху протичането ѝ, като според експерта, лица подложени на стрес, могат рязко да повишат стойностите на артериалното налягане. Това е установено и при К. предвид, че през октомври 2020 г. и впоследствие той е приемал лекарства за лечение на хипертония. Следователно, не е доказано предизвикване на болестта от незаконното обвинение, но негативното влияние на стреса за развитието на болестта следва да бъде прието за установено.

Законът предвижда отговорността за държавата за вреди, причинени от действията на нейните органи, което означава, че между двете трябва да съществува причинно-следствена връзка, а това следва и от разпоредбата на чл. 51, ал. 1, изр. 1 от ЗЗД. Същевременно не е въведено предположение за съществуването на такава връзка, поради което по силата на чл. 154, ал. 1 от ГПК същата трябва да бъде доказана, извън случаите, когато се претендират вреди в рамките на обичайните такива. В случаите, когато се твърди причиняване на болки и страдания над обичайните за такъв случай или конкретно увреждане на здравето, а също и други специфични увреждания с оглед конкретни обстоятелства, личността на увредения, обичайната му среда или обществено положение, то те трябва да бъдат доказани от ищеца по силата на чл. 154, ал. 1 от ГПК.

В този смисъл няма доказани от ищеца по делото и вреди от липса на кариерно израстване (към момента на незаконното обвинение той е бил адвокат и хонориран преподавател в университета, като в хода на наказателното производство е продължил да работи адвокатска професия и да преподава, а към момента на приключване на наказателното производство е бил адвокат и вече - гл. ас. във висшето училище по професионално направление „Н. с.“), от невъзможността да се развива в професионален план (тези вреди подлежат на пълно доказване, защото не се презюмират като обичайно следствие на незаконното обвинение).

Предявеният иск е по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ за присъждане на обезщетения за претърпените неимуществени вреди от воденото срещу ищеца наказателно производство, прекратено с влязло в сила постановление на Районна прокуратура - гр.Добрич поради това, че деянията не са били извършени и не съставляват престъпления. Искът е предявен срещу Прокуратурата на Република България, която действа като процесуален субституент на държавата. При преценката на претърпените от ищеца вреди следва да се има предвид, че отговорността на прокуратурата е обективна и се носи независимо дали вредите от увреждащите актове са причинени виновно от длъжностни лица, както и това, че отговорността ѝ обхваща вредите, които са в пряка причинно-следствена връзка с увреждащото действие. Отговорността на държавата за причинени от нейни органи вреди има гаранционно обезщетителен характер и не възниква по повод на извършени

от ответната страна в производството незаконосъобразни действия, а по силата за законова разпоредба. Без значение за тази отговорност е това дали на определен етап от производството действията на прокуратурата са били законосъобразни и обосновани с оглед на събраните до този момент доказателства или дали при извършването им са спазени всички предвидени процесуални правила. Без значение е и това какво е било вътрешното убеждение на длъжностните лица, извършили съответното действие или дали същите са действали правомерно. Възникването на отговорността по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ е поставено единствено в зависимост от крайния резултат, с който е приключило производството, а в случая той е прекратяване на наказателното производство.

В настоящия случай държавата чрез Прокуратурата на РБ отговаря за вредите, причинени на ищеца от незаконно повдигнатите и поддържани три обвинения (едно леко и две тежки) по чл.293, ал.2, вр. ал.1 от НК, по чл.144, ал.3, вр. ал.1 от НК и по чл.143, ал.1 от НК.

Съгласно трайно установената практика на ВКС, размерът на обезщетението за неимуществени вреди е свързан с критерия за справедливост, дефинитивно определен в чл.52 ЗЗД, спрямо който настъпилата вреда се съизмерява. Справедливостта, като критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди, включва винаги конкретни факти, относими към стойността, която засегнатите блага са имали за своя притежател. В този смисъл справедливостта по см. на чл.52 ЗЗД не е абстрактно понятие, а тя се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики – характер и степен на увреждане, начин и обстоятелства, при които е получено, последици, продължителността и степен на интензитет, възраст на увреждения, обществено и социално положение. С оглед спецификата на фактическия състав на чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, от който произтича отговорността на държавата за вреди като критерий за преценка е въведен и срокът на наказателното преследване, както и характерът на престъплението по повдигнатото обвинение, неговото разгласяване и последиците от това. Принципът на справедливост включва в най-пълна степен обезщетяване на вредите на увреденото лице от вредоносното действие.

По определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди от незаконното обвинение:

За да обоснове размера на обезщетението, съдът съобразява от една страна, че към датата на незаконното обвинение, ищецът е бил в активна възраст, на * години, приключил успешна и дългогодишна кариера в системата на МВР и борбата срещу престъпността, бивш директор на РДВР - Д., настоящ адвокат и преподавател в университет (като две от обвиненията са за престъпления, извършени в периода, когато той е бил директор на РДВР - Д. и едно – след това). Т.е. съдът отчита, че се касае до човек, отдал голяма част от живота си, професионалното си поприще, практиката и научното

знание на борбата с престъпността, с години градил авторитет, доказал се като уважавана в обществото личност с високи професионални и нравствени качества, което е подсилило негативния отпечатък на започналото срещу него наказателно преследване върху ежедневието и душевното му състояние. Все в насока на по-висок размер на обезщетение съдът отчита, че обвиненията срещу ищеца са три, две от които тежки по см. на чл.93, т.7 от НК (престъпленията по чл.144, ал.3, вр.ал.1 от НК и по чл.143, ал.1 от НК, за които законът предвижда наказание лишаване от свобода повече от пет години (в случая шест години)). Всички обвинения срещу К. са за умишлени престъпления (подбуждане на вещи лица по назначена експертиза да извършат престъпление по чл.291 от НК - да дадат пред съд писмено невярно заключение; закана с убийство на лице, ако свидетелства срещу Ж. М.; злоупотреба с власт като директор на ОДМВР-Д.) и са срещу правосъдието или в сферата на професионалната му дейност или по повод работата му като директор на РДВР - Д.. Към престъпления, извършени от директор на РДВР, съответно адвокат и университетски преподавател по дисциплини, свързани с борбата срещу престъпността, обществото има особена чувствителност и непоносимост, тъй като основната функция на тези хора е защита на правата и свободите на гражданите, противодействие на престъпността, опазване на обществения ред, съответно съблюдаване и прилагане на закона, и грижа по отношение на образованието на младите хора в познаване, спазване и прилагане на закона. Към работата на такива хора (каквото в случая е и К.) изискванията на обществото за почтеност и съблюдаване на закона са завишени и поради това незаконното обвинение се отразява особено тежко върху емоционалната, психическа и социална сфера на засегнатото лице. Затова в случая съдът отчита, че ищецът допълнително е претърпял и вреди с много по-висок интензитет и със специфичен характер, обусловени от общественото му положение на директор на полицията (две от обвиненията са за престъпления, извършени по време на изпълняване на тази длъжност), съответно адвокат и университетски преподавател (едно от престъпленията), обвинен в злоупотреба с власт, закана с убийство и подбуждане на вещи лица за даване на невярно заключение, т.е. усещането за накърнени чест, достойнство и авторитет е било значително по-силно в сравнение с обичайните преживявания при други хора в подобна ситуация. В тази връзка и в насока на по-висок размер на обезщетението следва да бъдат отчетени моралните вреди с голям интензитет от накърнен професионален авторитет и компрометиране на доброто име на ищеца в обществото. Дискредитирането на личността и авторитета му, компрометирането му в професията и страха от неизвестността, от безперспективност и притесненията му в тази връзка, са допълнителни обстоятелства, които следва да бъдат съобразени в насока определяне на по-висок размер на обезщетението. Все в тази насока, следва да бъде отчетен големият интензитет на негативните преживявания на ищеца заради шумното медийно разгласяване на случая, придружено с посочане на имената му, с негови изображения, с данни за обвиненията, престъпленията,

разпознаваемостта на ищеца и негативното обсъждане на случая в много широк обществен кръг (предвид чувствителността на хората към темата и интереса към работата на полицията, професията и известността на ищеца, включително и в неголемия град ((Д.)), където живее и работи), като се има предвид и това, че ответникът носи отговорност, тъй като публичното оповестяване касае именно образуваното и водено под надзора на прокуратурата наказателно производство. Съдът съобразява също срама и унижението, което ищецът е изпитвал и притесненията му, и ограниченията в личния му живот, затваряне, отдръпване от контакти, нежелание за общуване, отбягване на събирания и срещи, невъзможност за пълноценна работа, липса на радост и весело настроение, т.е. съобразява обстоятелството, че е бил засегнат значително обичайният начин на живот на К.. Все в тази насока, съдът отчита, че освен обичайно презюмираните вреди като стрес, страх от осъждане, притеснения, безсъние, наказателното производство се е отразило негативно на психическото му състояние, като е предизвикало разстройство от голямата група психогенни психични разстройства-реакция на тежък стрес с разстройства на ад. - п. стр. р. с данни за хронифициране и без перспектива за последващо пълно отшумяване, и освен това е повлияло негативно на наличното му заболяване от арт. х., и той започнал да вдига кръвно. При определяне размера на обезщетението, от друга страна в насока на определяне по-нисък размер, съдът съобразява, че наказателното производство не е било продължително и срокът му не е неразумен (3 г. и около 9 м.), по него са извършени минимален брой процесуални действия с участие на ищеца, и е приключило на досъдебно производство с постановление за прекратяване (т.е. за ищеца няма вреди от негативни преживявания, свързани с продължителност, прекален интензитет на процесуалните действия по разследването и от осъждане в хода на производството). Няма вреди и от наложената мярка за неотклонение, която е най-леката - „подписка“ и предвид липсата на доказване по делото за наличие на ограничения за ищеца по повод на желано от него придвижване или пътуване. Все в тази насока съдът отчита, че в професионален план ищецът не е претърпял вреди от загуба на работата си, като той е продължил да работи като адвокат и университетски преподавател, а по време на наказателното производство е станал „гл. ас.“ по професионално направление „Н. с.“ в университета, като няма и доказани ограничения или невъзможности в последващата му професионална реализация вследствие незаконното обвинение.

Апелативният съд, предвид изложените съображения и конкретните данни по делото, и като съобрази стандарта на живот в страната, и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането, намира, че за обезщетяването на причинените му от незаконното обвинение вреди, и с оглед принципа на справедливост, и на осн. чл. 52 от ЗЗД, на ищеца следва да бъде присъдено обезщетение от 30 000 лв. При определянето на този размер, съдът взема предвид и факта, че самото

осъждане на ответната прокуратура има основно репариращо действие – предвид моралния, а не имуществен характер на процесните вреди (в този смисъл решение № 202 от 20.06.2016 г. по гр.д. № 403/2016 г. на ВКС, IV г.о.).

С оглед изложеното, искът е основателен и следва да бъде уважен в размер на сумата от 30 000 лв., ведно със законните лихви от 10.06.2021 г. до окончателното ѝ изплащане. Решението на окръжния съд в обжалваната му част, като постановяващо идентичен резултат следва да бъде потвърдено в тази част.

С оглед изхода от спора, отговорността за разносните пред първата инстанция не се променя. За въззивното производство, ищецът е претендирал само държавната такса от 5 лв., но предвид неоснователната му жалба тези разноски не му се следват.

По изложените съображения, Апелативен съд - гр.Варна,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 1/02.01.2024 г., постановено по гр.д. № 820/2022 г. по описа на Добричкия окръжен съд в: ЧАСТТА, с която Прокуратурата на Република България е осъдена да заплати на В. Н. К. сумата от 30 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди в резултат на неоснователно повдигнато спрямо ищеца обвинение по ДП-пр.пр. №10019/2017 г. по описа на Специализирано звено „Антикорупция“ към Софийска градска прокуратура, преобразувано впоследствие в ДП №39/2018 г. по описа на ОСЛО при Окръжна прокуратура-гр.Добрич, пр.пр. №1387/2018 г. по описа на Районна прокуратура-гр.Добрич, за извършени престъпления по чл.293, ал.2, вр. ал.1 от НК, по чл.144, ал.3, вр. ал.1 от НК и по чл.143, ал.1 от НК, прекратено с влязло в сила постановление на Районна прокуратура - гр.Добрич поради това, че деянията не са били извършени и не съставляват престъпления, ведно със законната лихва върху горната сума, считано от 10.06.2021 г. до окончателното ѝ изплащане; ЧАСТТА, с която Прокуратурата на Република България е осъдена да заплати на В. Н. К. сума в размер на 10 лв., представляваща сторени от него съдебно-деловодни разноски в първоинстанционното производство под формата на държавна такса за водене на делото, както и по сметка на Добричкия окръжен съд съдебно-деловодни разноски в размер на 1 588,20 лв., представляващи изплатени от бюджета на съда възнаграждения за вещи лица; ЧАСТТА, с която е отхвърлен, предявеният от В. Н. К. срещу Прокуратурата на Република България иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди за горницата над 30 000 лв. до 100 000 лв.

Решението може да бъде обжалвано пред ВКС на РБ в едномесечен срок от връчването му на страните и при условията на чл.280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____